

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR
FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR
WHICH IT STANDS: ONE NATION INDI-
VISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE
FOR ALL."

CLEVELAND, O., SREDA (WEDNESDAY) NOV. 15th, 1922.

ST. (NO.) 264.

Entered as Second Class Matter April 29th 1918, at the Post Office at Cleveland, O., under the Act of Congress of March 3rd, 1879

Posamezna številka 3c.

KABINET DR. WIRTHA JE POLO- ŽIL RESIGNACIJO.

TEGA JE PRIŠLO, KO SO VEČINSKI SOCIJA-
LISTI ODREKLI PODPORO KOALICIJSKI VLA-
DI, KI BI OBSEGALA TUDI ZASTOPNIKE NEM-
ŠKE LJUDSKE STRANKE.

BERLIN, 14. nov. — Kabinet kancelarja dr. Wir-
tha je danes podal ostavko. To se je zgodilo, ko so ve-
ćinski socialisti odglasovali, da ne vstopijo v koalicijsko
vlado, ki bi obsegala tudi zastopnike nemške ljudske
stranke.

BERLIN, 14. nov. — Kabinet kancelarja dr. Wir-
tha je danes podal ostavko. To se je zgodilo, ko so ve-
ćinski socialisti odglasovali, da ne vstopijo v koalicijsko
vlado, ki bi obsegala tudi zastopnike nemške ljudske
stranke.

BERLIN, 14. nov. — Kabinet kancelarja dr. Wir-
tha je danes podal ostavko. To se je zgodilo, ko so ve-
ćinski socialisti odglasovali, da ne vstopijo v koalicijsko
vlado, ki bi obsegala tudi zastopnike nemške ljudske
stranke.

BERLIN, 14. nov. — Kabinet kancelarja dr. Wir-
tha je danes podal ostavko. To se je zgodilo, ko so ve-
ćinski socialisti odglasovali, da ne vstopijo v koalicijsko
vlado, ki bi obsegala tudi zastopnike nemške ljudske
stranke.

BERLIN, 14. nov. — Kabinet kancelarja dr. Wir-
tha je danes podal ostavko. To se je zgodilo, ko so ve-
ćinski socialisti odglasovali, da ne vstopijo v koalicijsko
vlado, ki bi obsegala tudi zastopnike nemške ljudske
stranke.

BERLIN, 14. nov. — Kabinet kancelarja dr. Wir-
tha je danes podal ostavko. To se je zgodilo, ko so ve-
ćinski socialisti odglasovali, da ne vstopijo v koalicijsko
vlado, ki bi obsegala tudi zastopnike nemške ljudske
stranke.

BERLIN, 14. nov. — Kabinet kancelarja dr. Wir-
tha je danes podal ostavko. To se je zgodilo, ko so ve-
ćinski socialisti odglasovali, da ne vstopijo v koalicijsko
vlado, ki bi obsegala tudi zastopnike nemške ljudske
stranke.

BERLIN, 14. nov. — Kabinet kancelarja dr. Wir-
tha je danes podal ostavko. To se je zgodilo, ko so ve-
ćinski socialisti odglasovali, da ne vstopijo v koalicijsko
vlado, ki bi obsegala tudi zastopnike nemške ljudske
stranke.

BERLIN, 14. nov. — Kabinet kancelarja dr. Wir-
tha je danes podal ostavko. To se je zgodilo, ko so ve-
ćinski socialisti odglasovali, da ne vstopijo v koalicijsko
vlado, ki bi obsegala tudi zastopnike nemške ljudske
stranke.

BERLIN, 14. nov. — Kabinet kancelarja dr. Wir-
tha je danes podal ostavko. To se je zgodilo, ko so ve-
ćinski socialisti odglasovali, da ne vstopijo v koalicijsko
vlado, ki bi obsegala tudi zastopnike nemške ljudske
stranke.

BERLIN, 14. nov. — Kabinet kancelarja dr. Wir-
tha je danes podal ostavko. To se je zgodilo, ko so ve-
ćinski socialisti odglasovali, da ne vstopijo v koalicijsko
vlado, ki bi obsegala tudi zastopnike nemške ljudske
stranke.

BERLIN, 14. nov. — Kabinet kancelarja dr. Wir-
tha je danes podal ostavko. To se je zgodilo, ko so ve-
ćinski socialisti odglasovali, da ne vstopijo v koalicijsko
vlado, ki bi obsegala tudi zastopnike nemške ljudske
stranke.

BERLIN, 14. nov. — Kabinet kancelarja dr. Wir-
tha je danes podal ostavko. To se je zgodilo, ko so ve-
ćinski socialisti odglasovali, da ne vstopijo v koalicijsko
vlado, ki bi obsegala tudi zastopnike nemške ljudske
stranke.

BERLIN, 14. nov. — Kabinet kancelarja dr. Wir-
tha je danes podal ostavko. To se je zgodilo, ko so ve-
ćinski socialisti odglasovali, da ne vstopijo v koalicijsko
vlado, ki bi obsegala tudi zastopnike nemške ljudske
stranke.

BERLIN, 14. nov. — Kabinet kancelarja dr. Wir-
tha je danes podal ostavko. To se je zgodilo, ko so ve-
ćinski socialisti odglasovali, da ne vstopijo v koalicijsko
vlado, ki bi obsegala tudi zastopnike nemške ljudske
stranke.

BERLIN, 14. nov. — Kabinet kancelarja dr. Wir-
tha je danes podal ostavko. To se je zgodilo, ko so ve-
ćinski socialisti odglasovali, da ne vstopijo v koalicijsko
vlado, ki bi obsegala tudi zastopnike nemške ljudske
stranke.

BERLIN, 14. nov. — Kabinet kancelarja dr. Wir-
tha je danes podal ostavko. To se je zgodilo, ko so ve-
ćinski socialisti odglasovali, da ne vstopijo v koalicijsko
vlado, ki bi obsegala tudi zastopnike nemške ljudske
stranke.

BERLIN, 14. nov. — Kabinet kancelarja dr. Wir-
tha je danes podal ostavko. To se je zgodilo, ko so ve-
ćinski socialisti odglasovali, da ne vstopijo v koalicijsko
vlado, ki bi obsegala tudi zastopnike nemške ljudske
stranke.

Danes so volitve na Angleškem.

SILNA MEGLA, KI LEŽI NAD
ANGLIJO ŽE OD NEDELJE,
BO MORDA ZNIŽALA ŠTE-
VILO VOLILCEV. — 1,386
KANDIDATOV IŠČE SEDE-
ŽE V PARLAMENTU.

London, 14. nov. — Nad An-
glijo leži že od nedelje gosta
megla, kot je poznana le na Ang-
leškem, ki je okroglnog obdana
z morjem. Političarji vseh
strank se boje, da se bo jutri
ta megla ne razprši, da bo znat-
no učinkovalo na število odda-
nih glasov. Megla je tako gosta,
da so se tekmovalci zadnjih treh dni
trudili, da se ne izgubijo v njej.

Vremenski pogoji ne nudijo ni-
kakvega upanja, da se bo do ju-
tri megla razpršila. Vode vseh
strank si belijo glave, ker ne ve-
do, kateri razred volilcev se bo
v sled megle v manjšem številu
vdeležil volitev. Veliko žensk se
morda vsled tega ne bo vdeležilo;
o ženskah so politični vodje
že itak v dvomu, kako bodo vo-
lile. London je zavrt v meglo že
od nedelje. Od takrat gore po-
cestne luči neprestano. Današnja
megla je bila tiste rumene, vid-
ljive vrste, radi katere je Anglija
znana po vsem svetu.

Volitve bodo jutri izbrali 615
državnih poslancev izmed 1,386
kandidatov. V 373 okrajih se bo
borila vrsta le med dvema poli-
tičnima strankama, v 242 okrajih
pa bo borba bolj komplicirana,
kajti nastopale bodo tri stranke
ali celo več.

Volitve se bodo pričele jutri
ob 8. uri zjutraj ter bodo traja-
le poveljni do 8. zvečer, po me-
stih pa tudi do 9., da se tako da
vsem delavcem priliko, da volijo.

Rezultat volitev v polovici o-
krajev bo znan že v sredo zvečer
v ostali polovici šele v četrtek.
Takrat bo povsem znano, kak-
šno bo lice novega parlamenta.
Kakšen bo rezultat volitev, si
ne upajo dosti prorokovati niti
najiskušenejši politični izveden-
ci. Sicer se čita v časopisih raz-
na mnenja, toda nikjer ni za-
paziti preveč zaupanja. V zad-
njem času je prišlo do precej-
šnjih sprememb na političnem ob-
nebu. Tako se je na primer
pred dvema tedni smatralo za-
pazno, da bo škotsko kot čisto varno za
Lloyd Georgeove liberalce, med-
tem ko liberalci niso več tako si-
gurni zmage v teh okrožjih, v ka-
terih je Labor party zadnji čas
nastopila z vso silo. Zadnje ob-
činske volitve v škotskem mestu
Glasgowu so pokazale, da je de-
lavstvo jako napredovalo, in da
masprotnike delavstva sedaj to
skrbí.

Premier Bonar Law sam je
kandidat za centralni glasovski
distrikt. Sicer se ne misli, da bo
porazen, toda skoro gotovo, da
bosta njegova nasprotnika, Sir
George Paish, liberalni kandidat
in pa Bailie Mitchell, dobila več
glasov kot se je mislilo prvotno.

NOVI GOVERNER JE ŠEL ZAJCE LOVIT.

New Philadelphia' O., 14. okt.
Novo izvoljeni ohijjski governer,
Vic Donahay, namerava jutri, ko
določa, da mora priti po licenco
po lovsko licenco. Toda kot je
določa, da mora priti po licenco
lovca sam, je moral Donahay o-
sebnostiti na urad, da jo je do-
bil.

Volitve so zadale u- darec industrijalnim sodiščem.

REPUBLIKANSKI PORAZ V
KANSASU JE NAPRAVIL
KONEC GIBANJU ZA UPO-
STAVITEV ZVEZNIH INDU-
STRIJALNIH SODIŠČ.

New York, 14. nov. — Ko je
farmer Jonathan Davis zadnji
torek porazil republikanskega go-
vernerskega kandidata "Billy"
Morgana, je up do sedanjega go-
vernerja Allena, ki je oče kan-
saskega industrijalnega sodišča,
da se bo ustanovilo tudi zvezna
industrijalna sodišča, spaval po
vodi.

Poraz republikancev v Kans-
asu je brez dvoma imel tudi za
posledico, da so o takem koraku
prenehali resno misliti predse-
dnik Harding, justični tajnik Dau-
gherty in drugi republikanski
reakcionarji, ki so zadnji čas
jeva priporočali upostavitve po
sebnih zveznih sodišč, ki naj bi
odločala v vseh industrijalnih
sporih.

"Zakon, glasom katerega se je
upostavilo industrijalno sodišče,
je nepravilen, in nima nikakega
mesta v Kansasu," je dejal novo
izvoljeni farmerski governer,
ki je kandidiral na demokrat-
skem tiketu. "Skodljivi zakoni
ne bodo obstojali za časa moje
administracije. Zakon za indu-
strijalno sodišče je eden izmed
teh zakonov."

Da li se bo Davisu vzpričo de-
jstva, da bo državna zakonodaja
še vedno republikanska, posre-
čilo svojo misel izpeljati, se bo
videlo, toda gotovo je, da more
kot governer nastopiti in pora-
biti svoj vpliv proti industrijal-
nemu sodišču na tak način, da bo
izgubilo še tisto malo, zaslonbe
ki jo morda že ima in ostalo brez
moči.

Industrijalno sodišče v Kans-
asu, s pomočjo katerega se je sku-
šalo preprečiti vsak štrajk de-
lavcev, je politični otrok gover-
nerja Allena. Poraz republikan-
skega kovernerskega kandidata v
volitvah pa je dokazal, da delav-
stvo in farmerji države ne odo-
bravajo tega sodišča. V republi-
kanskih krogih se je zadnji čas
govorilo, da se bo Allen najbrže
boril na podlagi svojega "uspe-
ha" z industrijalnim sodiščem
za predsedniško kandidaturu na
republikanskem tiketu v 1924,
poraz njegove ideje pa je temu se-
daj napravil definitivni konec.

KRISTJANI SO BOLJ KRVO- LOČNI KOT TURKI. PRAVI DUHOVEN.

Cleveland, 15. nov. — Sinoči
je govoril pred clevelandsko pre-
sbitersko zvezo v hotelu Win-
ton dr. William T. Willis iz Phi-
ladelphije. V svojem govoru je
dejal, da so izraza sklepa premirja.
1918, kristjani pomorili več mo-
hamedancev kot pa mohamedan-
ci kristjanov in da so Grki na
dan, ko so zasedli Smirno v Ma-
li Aziji, masakrirali 800 turških
mož, žen in otrok. Dr. Ellis je po-
toval veliko po Balkanu in Tur-
čiji kot časniški korespondent.
On je mnenja, da so zahte-
ve turške nacionalistične vla-
de povsem pravične.

"Grki so bili na napačni poti,"
je dejal, "ko so pričeli v Mali A-
ziji prodirati preko meje, ki so
jim jih določili zavezniki in ko
so hoteli imeti celo več kot so
sami kdaj zahtevali. Prestopili
so v turško ozemlje ter tamkaj
rdeče zastave."

Ženski osumljeni šte- vilnih umorov.

SE DITA MIRNO V JEČI, MED-
TEM KO OBLASTI ODKOPA-
VAJO TRUPLA OSEB, KI SO
JIH BAJE ZASTRUPILE.

Chicago, 14. nov. — Ali bo v
Chicago prišel na dan ravno ta-
ko notičen slučaj sistematičnih
umorov, kot jih je izvršil v Ka-
rizu nedavno obglavljeni "plavo-
brade" Landru, ali kot jih je
izvršila Mrs. Belle Gunness na
svoji farmi v Indijani pred 20
leti, ko so številni umori na ome-
njeni farmi vzbudili pozornost
vse dežele? To so vprašanja, na
katera se sedaj še ne more o-
ločno odgovoriti, toda dve že-
nski, Mrs. Tillie Klimek in njena
sosedica, Mrs. Sturmen Koulik, se
nahajata tu v ječi, obdolženi u-
morov, medtem ko oblasti odko-
pavajo trupla 20 oseb, odraslih
in otrok, da doženejo, če so bile
zastrupljene.

Iz kemičnih preiskav trupel,
spojenih s kriminalnimi preiška-
vami, se more razviti zgodba naj-
bolj drzne zastrupljevalne zara-
te, kar jih pozna kriminalna go-
dovina. Druga možnost, ki jo pri-
znava tudi policija, pa je, da prei-
skava ne bo dognala drugega kot
vrsto izredno nenavadnih slu-
čajnosti.

Trupli soprogov aretiranih
žensk se je že odkopalo in prei-
skalo. Policija pravi, da so kemi-
sti v obeh slučajih našli sledi ar-
zeničnega zastrupljenja. Te pro-
najdbi sta dovedli v podvzetje
preiskav v smrti treh prejšnjih
mož Mrs. Klimek, enega njene-
ga snubača, treh bratrancev in
sestričin njenih otrok in vnukov
ter smrt enega prejšnjega moža
Mrs. Koulik.

Kar je najprej obrnilo sumnja
na ženske, je bila bolezen četrte-
ga moža Mrs. Klimek. Nahaja se
v neki tukajšnji bolnišnici in
zdravniki izjavljajo, da trpi za
posledicami zastrupljenja z arze-
nikom, ki mu je morala biti že dalj
časa devana v jed. Policija je naj-
prej aretirala Mrs. Klimek, ki je
baje poslala prijavo, v kateri se o-
menja tudi Mrs. Sturmen Koulik,
kar je dovedlo tudi do areta-
cije slednje.

—V soboto 18. novembra, bo-
do imeli Združeni Slovenci cele-
ga "West sajda" skupno zabavo
v dvorani na 3241 W. 50 St.
na katero vabijo Slovence in Slo-
venke širom Clevelanda in oko-
lice. Igral bo Lisjakov orkestar.

vprizarjali ravno, take grozovi-
tosti kot so se jih naučili od Tur-
kov. Turki so jih poglani nazaj
proti morju z vojnim klicem nazi-
včnosti, svobode in samoodloče-
vanja ka, tere so prejeli od Wil-
sona in Amerike.

"Danes stoji svet vzpričo po-
lozaja na bližnjem vzhodu pred
večjo krizo kot pa je stal v juli-
ju 1914. Svet stoji an robu več-
je vojne kot je bila zadnja, toda
tu v Ameriki se tega ne zaveda-
mo.

"Zmaga Turkov je tudi zma-
ga ruskega boljševizma. Doseže-
na je bila le potom zveze z Ru-
sijo. Rusija je s tem postala moč
nejša kot katerakoli druga evrop-
ska sila.

"Turška aljanca z Rusijo zna-
či dvignjenje pan-boljševiškega,
pan-islamskega in pan-azijatske-
ga gibanja. Azija je z Evro-
pam končala. V Indiji se sežiga ev-
ropsko obleko in opremo. Kitaj-
ska in Japonska sta pod senco
rdeče zastave."

LENIN GOVORI PRED KONGRESOM TRETJE INTERNACIONALE

IZJAVLJA, DA SE JE NOVI EKONOMSKI PRO-
GRAM, KI SE JE PRIČEL IZVAJATI LANSKO
LETO, IZKAZAL USPEŠNIM.

Moskva, 14. nov. — Ministrski predsednik ruske
sovjetske republike, Nikolaj Lenin, je danes v govoru
pred kongresom tretje internacionale izjavil, da je us-
peh spremenjenega ekonomskega programa, ki se je
pričel izvajati v 1921, istega v vseh ozirih opravičil.

Lenin je v svojem govoru priznal, da je sovjetska
vlada ob času, ko se je objavilo spremembo gospodars-
kega programa, izgubljala stiko z večino delavcev in da
so kmetje kot celota nasprotovali hitremu prehodu v ko-
munizem, in da so voditelji morali priznati, da so šli
predaleč in prehitro.

Sedaj je možnost kmečkega upora povsem izklju-
čena, je dejal Lenin.

"Kmetje kot delavci v industrijalnih središčih so se-
daj povsem zadovoljni," je dejal. "Na stotine milijonov
pudov davka v žitu se je nabralo to jesen brez vsakih
neprilik ali uporabe sile."

Velike industrije so v najbolj težavnem položaju,
in potrebovalo se bo najmanj 100,000,000 zlatih rubljev
za njih upostavitve.

"Dosedaj nismo dobili od zu-
naj še niti enega rublja posojila,"
je nadaljeval Lenin. "Vsled
česar je predvsem potrebna var-
čnost pri državnih stroških: v
vseh ozirih in celo pri šolskih
stroških. Niti ena izmed tujez-
skih koncesij, o katerih ste vi
slišali, nam ni prinesla nič belica."

"Mi moramo koncentrirati vsa
naša prizadevanja, da postavimo
industrijo na produktivno podla-
go, in v ta namen se je dalo na
stran poseben sklad. Mi ne mo-
remo nikdar postati civiliziran
narod, ako se naše industrije za-
trajno ne upostavijo."

Lenin je izjavil, da je novemu
gospodarskemu programu pripri-
sovali, da se je rubelj tekom za-
dnjih pet mesecev pričel stabili-
zovati, akoravno se je izdalo en
kvadrilijon papirnatih rubljev.
Sovjetska vlada se je izkazala za
finančnega genija, je dejal Le-
nin. "Opravili smo že štiri šte-
vilke in upamo, da bodo v bodo-
čnosti odrezali zopet precej od
kvadrilijona."

"Velika naloga Rusije danes
je učenje," je nadaljeval. "Mi se
moramo učiti čitati, pisati in or-
ganizirati."

Z ozirom na ideal svetovne re-
volucije je opominjal pred nepre-
mišljenostjo in pozival, da se z
večjo skrbnostjo opazuje med-
narodne dogodke, držeč pri tem
v spominu petletne skušnje rus-
ke revolucije.

17 predsedniških kan- didatov.

ZMEŠNJAVA, KI SO JO U-
STVARILE VOLITVE, SPRA-
VLJA V JAVNOST RAZNA
NAMIGAVANJA.

Washington, 14. nov. — Čud-
no stanje, ki vlada danes v kro-
gih obeh meščanskih političnih
strank, spravlja v ospredje ime-
na zelo številnih oseb, o katerih
se sodi, da bodo morda predse-
dniški kandidati ene ali druge
stranke.

Med republikanci se sliši ime-
na kot: predsednik Harding, so-
dnik Kenyon, senator Borah, se-
nator Johnson iz Californije, se-
nator Capper iz Kansasa, sena-
tor La Follette iz Wisconsinu,
državni tajnik Hughes in gover-

Japonci ne morejo postati ameriški državljeni.

TOZADNEVO ODLOČITEV JE
PODALO NAJVIŠJE ZVEZ-
NO SODIŠČE.

Washington, 13. nov. — Naj-
višje sodišče Zedinjenih držav
je danes podalo svoje mnenje o
posebnem ozirom na pomen zve-
znega naturalizacijskega zakona
za naturalizacijo Japoncev, ter
odločilo, da Japonci ne morejo
postati državljani Zedinjenih dr-
žav.

Tozadevno odločitev je poda-
lo zvezno sodišče v zadevi Japo-
na Takao Ozawa, ki je prošil za
državljanstvo na Havajskem o-
točju še leto 1914, in je vpraša-
nje gnil do najvišje sodne in-
stancice v deželi.

Ta odločitev najvišjega sodiš-
ča bo brezdvomno vzbudila splo-
šno zanimanje ne samo v Zedi-
njenih državah, temveč tudi v
tujezemstvu, akoravno se sodiš-
če v sodbi svojega mnenja
sploh ne dotika važnosti odloči-
tve z diplomatskega stališča.

Vprašanje je bilo pred najviš-
jim sodiščem že dolgo časa, in ko
se je lani imelo zaslišati argu-
mente obeh strani, ko se je v
Washingtonu ravno vršila kon-
ferenca za omejitev oboroževa-
nja, je justični departament pro-
sil najvišje sodišče, da se zasli-
šanje odloži. V odločitvi se sploh
ne omenja "gentlemanskega spo-
razuma", v soglasju s katerim se
regulira naseljevanje Japoncev
v Ameriki.

ner Allen, katerega priporočajo
nekateri trgovski interesi.
Med demokrati se največje sli-
ši imena: governer Ralston iz
Indiane, William McAdoo, zet
Woodrow Wilsona; novi senator
Edwards iz New Jersey; Alfred
Smith iz New Yorka; bivši ohij-
jski governer Cox; bivši justični
tajnik Palmer, Henry Ford.

Za predsedniškega kandidata
farmersko delavske stranke se
največkrat sliši ime Lynn Frazie-
rija, ki je bil v North Dakoti iz-
voljen v senat kot farmersko de-
lavski kandidat na republikan-
skem tiketu.

"Enakopravnost"

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

IZHAJA VSAK DAN IZVZEMSI NEDELJ IN PRAZNIKOV.

Owned and Published by:

THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.

Business Place of the Corporation: 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
 Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
 3 mo. \$2.00.

United States 1 year \$4.50, 6 mo. 2.75, 3 mo. \$2.00
 Europe and Canada 1 year \$7.50, 6 mo. \$4.00
 POSAMEZNA ŠTEVILKA 3. SINGLE COPY 3c.

Lastnie in izdala za

Ameriško-Jugoslavanska Tiskovna Družba.

6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino objav ni odgovorno ne uredništvo, ne upravitelstvo.

CLEVELAND, O., SREDA (WEDNESDAY) NOV. 15th, 1922.

104

SVITA SE.

Kaj je naše lastno mnenje o obstoječih dveh meščanskih strankah, republikanski in demokratiški respektivno, smo že dostikrat povedali. In lahko tudi rečimo, da smo se v soglasju z izrečenim naziranjem tudi dosledno ravnali. Imamo namreč med nami liste, ki tudi jako dosledno zabavljajo čez kapitaliste, kadar pa je treba, da bi praktično dokazali svoje "delavsko" prepričanje, prav brzo in brez posebnih težav zataje svoje prepričanje, ali bolj pravilno, pridejo s svojo pravo barvo na dan, kajti prepričanja uredniki takih žurnalov sploh nimajo.

Svojega lastnega mnenja o republikanskih in demokratiških torej ne bomo na novo razlagali. To smo storili pred volitvami, ko je bil čas za to. Danes bomo raje posvetili našo pozornost mnenju drugih o istem vprašanju.

Ako vi pridete na kako gotovo misel in potem spoznate, da nekdo drugi tudi soglaša z vami, ali vam to ni v nekako zadoščenje? Seveda, skoro malo ponosni ste na svojo razsodnost in premišljenost. Tako je tudi z nami. Tudi nas veseli, če vidimo, da se še kdo drugi strinja z našim naziranjem. In še večje je zadoščenje, če pride to strinjanje od nepričakovane strani.

Zelo prijetno smo bili torej presenečeni, ko smo v novembrski izdaji glasila bratovščine lokomotivskih inženirjev čitali uredniški članek, ki prikazuje, da je celo v najbolj konzervativnih ameriških delavskih organizacijah pričel pihati nov politični veter, ki ne more zelo dolgo časa ostati brez važnih posledic v ameriškem političnem življenju. Obsodba sedanjih meščanskih političnih strank v omenjenem železničarskem žurnalu je v resnici tako fino pogojena, da si ne moremo kaj, da bi vsaj del iste ne navedli za premislek slovenskim delavcem. Že takoj prvi stavek je nadvse markanten:

"Dominantni dve politični stranki Zedinjenih držav sta mrtvi, kar se tiče napredka, konstruktivne akcije ali vitalnega razmerja napram potrebam ljudstva, ter čakata kot napol živa mrljica le še na mrtvaški prt."

To je pač naravnost klasična karakterizacija za vodilne sile obeh starih strank ter do pičice resnična. Potem članek nadaljuje:

"Edino življenje, ki je še v njih, prihaja od skupine življenja polnih in naprednih mož, ki sicer še vedno nosijo napis strank, ki pa so popolnoma tuji intelektualni omejenosti, duševnemu propadu in politični reakciji, ki dokazujejo popolno nezmogljivost takozvanih voditeljev starih dveh strank, ki sta brez časti in spoštovanja, brez ekonomske opravičbe za svoj obstoj, nezmožni za vladno, in ki iščeta moč le zato, da jo zamoreta prodati onemu, ki je pripravljen največ darovati v kampanjski fond. Republikanska in demokratiška stranka danes zamahe iščeta vprašanje, glede katerega bi se ločili in na podlagi katerega bi zamogli vzpizirati namišljene bitke ter tako prevariti volilce, da še vedno služita kakemu koristnemu namenu. Življenja polni možje pri njih samo čakajo nove organizacije, nakar bodo pretrgali vse vezi z njima ter ju izročili pogrebniku."

Zanimivo je, da je bila ta sodba izrečena še par dni pred volitvami. In izid volitev, posebno v Minnesoti in North Dakoti ter po drugih severozahodnih državah, je pokazal, da je v ameriških farmersko-delavskih vrstah zavel v resnici tisti novi duh, ki bo v kratkem napravil obračun s političnimi clowni obeh starih političnih strank.

Clevelandske novice.

— Delničarjem in društvom S. N. Doma se naznanja, da se vidi letna delniška seja dne 13. decembra, 1922 v Grdinovi dvorani. Pričetek ob 7:30 zvečer. Društva, ki imajo svoje seje v S. N. Domu, dobijo vabila za to letno delniško sejo pri oskrbniku Doma kakor vsako leto na dan njih seje. Tajniki društev so prošeni, da vabijo članstvo, da se v obilnem številu vdeležijo njih seje in izvoli za S. N. Dom vnetega zastopnika.

— Vprašanje, ki je prišlo na površje na sodišču glede predlaganega kolodvora na Public Square, je: ali naj se smatra za javno ali za navadno trgovsko podjetje. Lastniki zemljišč, na katerih se ima postaviti predlagani kolodvor, pravijo, da to ni javno podjetje in da porota nima pravice določiti cen, po katerih naj oni prepuščajo isto. Obe stranki imata na svoji strani zmogljive odvetnike. Zasižanje se zna vršiti še kak teden ali pa še dalj. Mr. Thompson, ki zagovarja interese lastnikov posestev, je izjavil, da bi bili sicer oni pripravljeni prodati zemljo po določeni ceni, če bi se tu šlo samo za kolodvor pod zemljo. Toda ker bo nad kolodvorom, oziroma nad podzemeljskimi progami veliko poslopje, v katerem bodo nastavljene razne trgovine in drugi trgovski uradi, ki bodo nosili dobiček, ne mestu ali javnim interesom, pač pa interesom železniških družb, je lahko razumljivo, da hočejo lastniki za svojo umaknitev primerno ceno.

— Auerbach brata in trije drugi moški, ki so zapleteni v alkoholno zaroto, so se priznali, da so krivi kršenja prohibicijskih postav. Obsodbo nad njimi bo izrekel sodnik Westenhaver, nato pa bodo posegle vmes oblasti iz Washingtona, da dobijo plačan davek od razpečane pijače. Ko se bo obracunal z glavnimi kršitelji, bodo prišli na vrsto še ostali, ki so zapleteni v zadevo.

— V ponedeljek so imeli sodniki, ki so dobili od okrajnega avditorja pisma, da morajo vrniti del njih plač v okrajno blagajno, ker niso bili upravičeni do zvišane plače, skupno zborovanje, makar se je izjavil sodnik Samuel E. Kramer, da mora priti tozadevno pismo od prosekutorja Stanton, predno bodo oni kaj ukrenili glede poravnave.

Bose plesalke.

To je bila revolucija v pesni umetnosti, ko je Isadora Duncan prvič nastopila bosa. In zgrazalo se je vesoljno filistrstvo. Kajti pegumna umetnica niti sama bosa, nego tudi brez trikoja ter oblečena le v lahko, niti do kolen segajočo, spredaj in zadaj globoko izkroženo grško togo, brez rokavov. Taka je nastopila, skoraj gola, pred parter trebušastih mož in v modree zvezanih žensk. Hu, kolika brezstidnost! Ampak plesalka je bila k sreči lepa. Lepoti pa se odpusča vse. Tudi lepi Heleni in Fyni so odpustili stari celo najhujše grehe. O Isadori Duncan pa se je vedelo, da je dobra žena in mati.

Strokovnjaki so Isadorin prvi nastop proglasili za historični trenotek, ko je bilo prvič možno govoriti o modernem plesu in o moderni pesni umetnosti. Balet je otrpel že davno v brezdušnem šematizmu tehnike in akrobatike; o grških plesih so se nam ohranile le nekatere kretnje na slikah, reliefih in kipih ter nekaj nejasnih opisov. A niti o indijskih in japonskih plesih nimamo pravega pojma. Vsaj toliko ne, da bi lahko gledali v njih umetnosti, Evropski družabni ples z vedno enakimi, strogo razvrščenimi koraki in obrati so le bolj ali manj graciozna zabava brez individualnosti, brez duše in duha, brez umetnosti.

Isadora Duncan pa je po antičnih vazah in plastikah obnovila grške plesne in jih poglobila, plesoč po melodijah Straussa, Chopina in Beethovena ter izražajoča njih misli in čustva, njih slikanje pojavov v naravi z obrazom, rokami, nogami in z vsem telesom v krasnih kretnjah in gibih.

Za Duncanovo so se pojavile na Dunaju sestre Wiesenthalove. Čudovite plesalke. Spočetka so gojile po vzoru Duncanove v antični maniri Chopina, Schuberta, Lannerja in Straussa. Kmalu pa so se osamosvojile ter so plesale le Straussove valčke v nečuvno svobodno in graciozno. Grete Wiesenthal je ena največjih in najoriginalnejših plesalk.

Ruth St. Denis je začela gojiti orijentalne plesne v obliki scenerij in stativov, med palmami, templji, na indijskih cestah. Torej v romantičnem okvirju eksotične barve. Ali so njeni plesi "pristni" ali ne, je nepotrebno vprašanje. Kar je lepo, je vedno pristno. Ruth nastopa z rjavjo po slikano poltjo ter zna biti kakor komet kip ali kakor zvita kača, plesalka velikanske prožnosti in čustvene globine.

Silno poetična plesalka je Clotilda Derp, ki pleše preprosto, kmetiško oblečena ali v maski paža na skladbe Griega, Rubinstein, Schuberta, Moszkowskega in Kruga s prirojeno graciozno nedolžnostjo in naravnostjo. Senzacija je zbuja ruski Zid Aleksander Saharov s svojo čisto žensko pojavo in asketskimi ulogami. Izvrstna je tudi Gertruda Leistikow; naslednica Duncanove je Ellen Tels, ki prireja s svojim ansamblom vedno nove turnee po svetu. Pojavljajo pa se vsak dan še nove plesalke. Marsi katera se skuša uveljaviti z neumetniškimi sredstvi, ki so ali erotična ali smešno drastična; spekulativni izrastki, ki spadajo v kabarete. Nastale so plesne umetniške šole, ki zastopajo razne sisteme, a streme vse za istim ciljem: ti ritmični sistemi se zovejo po njih ustanoviteljih Delcroze, Mensendieck, Rohden, Larigard, Bode in Laaban. Preko športa in ritmične gimnastike do izrazitega plesa, ki naj bo "glasba kretnj" s spremljanjem glasbe ali tudi brez nje, je ideal vseh bosih plesalk, večinoma reproductivnih in le redkih produktivnih umetnic lepote. Lepote telesa, gibov, mimike, zdravja, ki jo je človeštvo, vzpreženo v kruhorobstvu, zanemarilo in pozabilo. Ideal Grkov in Rimljanov se oživlja. Kulturnosti duha in duše naj se pridruži zopet tudi kulturnost telesa da se vrne harmonija vsega človeka. Kdor gleda te umetnice, se zaveda, kako len mu je organizem, kako okorno mu je telo, kako revni smo v izrazih svojih čustev in misli. Zavedemo se, da niti najvišji izobraženci ne znajo niti lepo hoditi, teči, sedeti, vstajati, poklekati, niti pravilno dihati, da nam je telo postalo žalostna ječa vedno le dremajoče duše.

Kakor dvig vsake umetnosti človeštvo iz surove vsakdanjosti k lepoti, potenciranemu življenju ter k zavesti, da nam bri v srcih vsaj lučka božanske popolnosti, tako imajo tudi nastopi plesnih umetnic vzgojni pomen: vzbuditi v nas hrepenenje po grškem idealu, po harmoniji telesa in duše v njuni najvišji kulturi.

Kaj je naše lastno mnenje o obstoječih dveh meščanskih strankah, republikanski in demokratiški respektivno, smo že dostikrat povedali. In lahko tudi rečimo, da smo se v soglasju z izrečenim naziranjem tudi dosledno ravnali. Imamo namreč med nami liste, ki tudi jako dosledno zabavljajo čez kapitaliste, kadar pa je treba, da bi praktično dokazali svoje "delavsko" prepričanje, prav brzo in brez posebnih težav zataje svoje prepričanje, ali bolj pravilno, pridejo s svojo pravo barvo na dan, kajti prepričanja uredniki takih žurnalov sploh nimajo.

Svojega lastnega mnenja o republikanskih in demokratiških torej ne bomo na novo razlagali. To smo storili pred volitvami, ko je bil čas za to. Danes bomo raje posvetili našo pozornost mnenju drugih o istem vprašanju.

Ako vi pridete na kako gotovo misel in potem spoznate, da nekdo drugi tudi soglaša z vami, ali vam to ni v nekako zadoščenje? Seveda, skoro malo ponosni ste na svojo razsodnost in premišljenost. Tako je tudi z nami. Tudi nas veseli, če vidimo, da se še kdo drugi strinja z našim naziranjem. In še večje je zadoščenje, če pride to strinjanje od nepričakovane strani.

Zelo prijetno smo bili torej presenečeni, ko smo v novembrski izdaji glasila bratovščine lokomotivskih inženirjev čitali uredniški članek, ki prikazuje, da je celo v najbolj konzervativnih ameriških delavskih organizacijah pričel pihati nov politični veter, ki ne more zelo dolgo časa ostati brez važnih posledic v ameriškem političnem življenju. Obsodba sedanjih meščanskih političnih strank v omenjenem železničarskem žurnalu je v resnici tako fino pogojena, da si ne moremo kaj, da bi vsaj del iste ne navedli za premislek slovenskim delavcem. Že takoj prvi stavek je nadvse markanten:

"Dominantni dve politični stranki Zedinjenih držav sta mrtvi, kar se tiče napredka, konstruktivne akcije ali vitalnega razmerja napram potrebam ljudstva, ter čakata kot napol živa mrljica le še na mrtvaški prt."

To je pač naravnost klasična karakterizacija za vodilne sile obeh starih strank ter do pičice resnična. Potem članek nadaljuje:

"Edino življenje, ki je še v njih, prihaja od skupine življenja polnih in naprednih mož, ki sicer še vedno nosijo napis strank, ki pa so popolnoma tuji intelektualni omejenosti, duševnemu propadu in politični reakciji, ki dokazujejo popolno nezmogljivost takozvanih voditeljev starih dveh strank, ki sta brez časti in spoštovanja, brez ekonomske opravičbe za svoj obstoj, nezmožni za vladno, in ki iščeta moč le zato, da jo zamoreta prodati onemu, ki je pripravljen največ darovati v kampanjski fond. Republikanska in demokratiška stranka danes zamahe iščeta vprašanje, glede katerega bi se ločili in na podlagi katerega bi zamogli vzpizirati namišljene bitke ter tako prevariti volilce, da še vedno služita kakemu koristnemu namenu. Življenja polni možje pri njih samo čakajo nove organizacije, nakar bodo pretrgali vse vezi z njima ter ju izročili pogrebniku."

Zanimivo je, da je bila ta sodba izrečena še par dni pred volitvami. In izid volitev, posebno v Minnesoti in North Dakoti ter po drugih severozahodnih državah, je pokazal, da je v ameriških farmersko-delavskih vrstah zavel v resnici tisti novi duh, ki bo v kratkem napravil obračun s političnimi clowni obeh starih političnih strank.

SKOZI PUSTINJE IN PUŠČAVO.

Spisal Henrik Sienkiewicz.

Med tem je pa solnce izšlo izra skal soteske in naredil se je dan. Slon je že začel prositi za zajutrek, od razliva pa, katerega je delala reka, so se odzvali kriki vodnih ptičev. Da bi jih ubil nekaj za juho za Nelko, je vzel deček puško s šrotom in šel ob reki h gruč visokega grmovja, kamor so ptiči navadno sedali ponoči. Toda bil je tako zaspan in njegove misli so bile tako pri bolni deklici, da je cela jata ptičev drug za drugim letela mimo njega k vodi, on jih pa niti opazil ni. Zgodilo se je to radi tega, ker je neprenehoma molil. Mislil je na uboj Gebhra, Hamisa in Beduinov, ter je dvignil oči k nebu, a solze so mu stiskale grlo, toda če je to greh, kaznuj mene, ona naj pa odvrni! Med potjo je srečal Kalija, ki je šel pogledat, če je hudi Mzimu snedel meso, katero mu je daroval včeraj. Mladi zamorec, ki je ljubil malo bibi, je tudi molil zahjo, toda molil je popolnoma na drugačen način. Obetal je namreč hudemu Mzimu, da ako ozdravi bibi, mu bo vsak dan prinášal kos mesa, ako pa umrje, mu bo, dasiravno se ga boji in dasiravno ve, da mora potem poginiti, odrli kožo, da ga bo hudi Mzimu pomnil na večne čase. Postal je pa vendar dobre volje, kajti mesa, katerega je prinesel včeraj, ni bilo več. Morda ga je vzel kak šakal, zamogel se je pa tudi Mzimu preobleči v šakalovo postavo.

Kali je sporočil ta srečni dogodek Stanku, ki je na pogledal nanj, kakor da bi ga niti ne razumel, ter je šel dalje. Ko je prešel gručo grmovja, v katerem ni našel

mehenih ptičev, se je približal reki. Bregovi so bili poraščeni z visokim drevjem, na katerem so visele kot dolge nogavice gnezda remizov, krasnih rumenih ptičkov s črnimi krili in gnezda so, podobna velikim rožam, toda barve kot siv pivnik. Na nekem kraju je tvorila reka par sto korakov širok razliv deloma poraščen s papirjevo rastlino. Na tem razlivu je vedno mrgolelo vodnih ptičev. Bile so tam štoklje ravon take kot naše evropske in štoklje z velikim debelim kljunom, ki se je zaključeval s kaveljem, in ptici črni kot žamet, z nogami in ibisi in bele lopatarice z rožnatimi krili, ki imajo kljune podobne žlicam in žrjavi s kronami na glavah in velika množina utev, pisanih in sivih kot miši, ki se tekale hitro sem in tja, kot majhni gozdni duhovi, na dolgih in kot slama tenkih nožicah.

Stanko je ubil dvoje velikih rac lepe cimetne barve in teptaje po neživih belih metuljih, katerih je na tisoče ležalo na bregu, pogledal je pažljivo okrog, če ni na plitvih prostorih kakšnih krokodilov, na to je pa šel čez vodo in pobral svoj plen. Strel je seveda razpršil ptiče; ostala sta samo dva marabuta, stoječa kakšnih sto korakov dalje in zamašeno strmeča v vodo, podobna dvema starem s plešastima glavama, povešenima na rame. Ta dva se nista niti ganila. Deček je trenotek pogledal na njuni gnusni mesni vreči, ki sta jima viseli po prsih, potem pa, ko je zapazil, da pričenja ose vedno bolj gosto krožiti okrog njega, se je vrnil v prebivališče.

Nelka je še spala, torej je tudi on oddal Mei raci, ter se raztegnil po plahti in zaspal takoj kot kamen. Prebudil se je šele popoldne — on poprej. Nelka še pozneje. Deklica se je čutila nekoliko bolje, ko ji je pa gosto in močna juha še bolj pokrepila moči, je vstala in šla iz drevesa pogledat Kinga in solnce.

Toda šele sedaj, pri solnčni svetlobi, je bilo mogoče videti, kako silno jo je potrla mrljica te edine noči. Obraz je imela rumen in skoraj presojen, usta počrnala, okrog oči temne obročke in postava njena se je

postarala. Celo njeni zenici sta izgledali bolj blede kot ponavadi. Pokazalo se je tudi, da vkljub zatirjanju, katero je delala Stanku, da se čuti že dovolj močna in vkljub precejšnji merici juhe, katero je izpila takoj ko se je prebudila, je zamogla komaj z lastnimi silami v sotesko. Stanko je z obupom mislil na drugi napad in da nima niti zdravi niti kakšnih drugih sredstev, da bi zamogel pomagati.

Med tem je pa dež po večkrat na dan oblival zemljo in povečeval vlago zraka.

XXIX.

Začeli so se težki dnevi, polni pričakovanja. Drugi napad je prišel šele za teden — in ni bil tako silen, kot prvi, toda Nelka se je čutila po njem še slabše. Shujšala je in oslabela v taki meri, da ni več izgledala kot deklica, ampak kot senca deklice. Plamenček njene življenja je tlel tako slabo, da je bilo treba samo pihnuti, pa bi ugasnil. Stanko je spaznal, da smrt ne potrebuje čakati tretjega napada, da bi jo vzela — in pričakoval je je vsak dan, vsako uro.

Sam je tudi shujšal in počnel, kajti nesreča je presežala njegove sile in razum. Ko je torej gledal na njen voščeni obrazček, je govoril sam sebi: "Zato sem jo torej čuval kot oko v glavi, da bi jo sedaj pokopal tukaj v džungli?" — In ni mogel razumeti, zakaj bi moralo tako biti. Včasih si je pa spet očital, da ji ni dovolj stregel, da ni bil zanjo dovolj dober in pri taki priliki mu je taka žalost segla v srce, da si je hotel odgrizniti lastne prste. Bilo je v resnici preveč nesreče.

Nelka je pa sedaj spala skoraj neprenehoma in morda jo je to še držalo pri življenju. Stanko jo je pa zbudil nekajkrat na dan, da bi kaj zaužila. Pri teh prilikah ga je, kadar ni deževalo, prosila, da jo nese na zrak, kajti nič več ni mogla stati na lastnih nogah. Včasih se je pa tudi zgodilo, da je zaspala v njegovem naročju. Vedela je, da je zelo bolna in da lahko vsak dan umre. Kadar je bila bolj pri moči, je govorila o tem s Stankom, toda vedno jokaje, ker se je bala smrti.

"Jaz se nikdar več ne vrnem k papanu," rekla je nekega dne, "ti pa povej papanu, da mi je bilo tako hudo — in prosil ga, da bi prišel sem k meni..."

"Vrmeš se," odvrnil je Stanko.

In ni mogel več odgovoriti, ker ga je dosti bolj umljiv glasom:

"Papa pride in tudi ti prideš nekoč... kaj ne?"

Pri teh mislih je nasmeh razjasnil njen obrazček, čez trenotek je pa spet spregovorila, še bolj šje:

"Toda meni je tako hudo..."

To rekši je oprla svojo glavo ob njegovo ramo in pričela plakati, on je pa premagal lastno bolečino in pritiskal jo na prsi in odvrnil živahno:

"Nelka, jaz se brez tebe ne vrnem na svet!"

Nastalo je molčanje, med katerim je Nelka zaspala. Stanko jo je nesele k drevesu, toda komaj stopil v votlino, ko je prišel Kali s skalne višine mahaje z rokama začel klicati z razburjenim in strašnim obrazom:

"Veliki gospod, veliki gospod!"

"Kaj hočeš?" vprašal je Stanko.

Zamorec je pa iztegnil roko, pokazal proti njej in rekel:

"Dim!"

Stanko je prislonil dlan k očem, in pogledal naprej v pokani smeri, ter res zagledal v rudekastem dimu kuže nizko stoječega solnega stebra dima, ki se je gal v daljavi med džunglo, med vrhovi še daljših precej visokih dveh pogorij.

Kali se je stresel na celem telesu, kajti dobro se je pomnil strašno sužnost pri derviših in bil je prepričan, da je to njihov tabor. Stanko se je tudi zdel, da ne more biti nikdo drug kot Smain in v prvem trenutku se je tudi strašno prestrašil.

(Dalje prih)

rišča, ker se je upiral in ni hotel
oditi.

zgodilo se pa nekoč, da je trgovec na svojem potovanju, vračaje se domov, jahal na svojem ljubljencu skozi gosto in vlažno šumo. Bilo je že proti večeru, šuma je bila strašno mrka in velika, in veter je šumel v vršnih temnih borov. Trgovec je bil sam samecat počasi, da v njegovem konja-ljubljenca, je bil že truden od daljnega potovanja. Nenadoma skoči izza grmovja šest plečastih hrustov z zvermi lici, v kučmah, s sulicami, s kikirami in noži v rokah, trije v konjih, trije peš — in že zgrabi vsak po dva razbojnika trgovčevega konja za uздо. Bogati Usem ne bi več videl rodne svoje dežele, da je bil pod njim kak drug konj, a ne Ujemiveter. Ko začu konj na uzdi tujo roko, se iznenadno podere s svojimi širokimi silnimi prsi na zemljo ona dva razbojna zločinka, ki sta ga držala za uздо, vrže pod noge tretjega, in se je s sulico zaletel naprej in naprej, hotel zagraditi pot, ter zbežati kot vihar. Razbojniki na konjih jo udarijo za njim, tudi oni, ki imeli dobre konje, ali kje naj bi našli Usemovo konja! Če bi bil Ujemiveter truden, za bi se prišli preganjalce za seboj, je bil pa kot strela, sprožena s čvrstega napetega loka, in je pustil zalet za seboj razjarjene zločinke. Čez pol ure je Usedom že prišel v domačo hišo po svojem ljubljenem konju, s katerega je peškar v cunjah letela na zemljo. Trgovec stopi s konja, kate- roga so se boki od utrujenosti malo dvigali, in obljubi svečano, naj se zgodi z njim kar koli, da ne bo nikoli prodal in ni-

Zvon je zazvonil tak₀ silno, da se je narod, ne oziraje se na to, da je bilo še zgodaj zjutraj, začel v trumah zbirati na trgu, da vidi, kdo tako gromovito zahteva njegove godbe in varstva. Vsi v Vineti so poznali Ujemivetrarje, vedeli so, da je rešil življenje svojemu gospodarju, vedeli so za njegovo obljubo — ter ostrmeli, videč sredi trga uboga konja, slepega, lačnega, kako drgeta od mraza, in pokritega z snegom. Skoro se poljsni, za kaj se gre in ko narod zve, da je bogati Usedom zapodil iz hiše slepega konja, ki mu je rešil življenje, sklene enoglasno, da je Ujemivetrar imel popolnoma prav, da je zapovedal z zvonom večja.

Pokličejo na trg neuhvalnega trgoveca in, ne oziraje se na njegovo opravičevanje, mu zapovedajo, naj vzdruže konja kakor poprej in naj ga redi do njegove smrti. In nalašč za to₀ je bil doležen človek, da pazi, ali se izpolnjuje sodbja, ki je bila vrezana v kamen, postavljen za spomin tega dogodka na trgu večja. Pravijo pa, da ni bilo niti enkrat treba prisiliti Usedomu, da izpolnjuje sodbo. Trgovec je čutil vso grdobu svojega dejanja, hranil in stregel je slepemu konju do njegove smrti.

lastno ženo... Doležal pa je ljubil svojo ženo tako, da je bil končno zadovoljen z vsem, tudi s Pšeničkovim zakonsko družbo...

vljenje zakoncev s hčerko — je
v oblasti usode...

PRIDE
V CLEVELAND, O.

A black and white portrait of a man with a full, dark beard and mustache. He has dark hair and is looking slightly to the left. He is wearing a dark, high-collared coat. The portrait is rendered in a woodcut or engraving style with fine lines and cross-hatching for shading.

15. NOVEMBRA,
in bo ostal do SREDE
29. NOVEMBRA
Samo dva tedna!

Uradne ure: od 9. dopoldne do 8.
zvečer. Ob nedeljah in praznikih od
10. dopoldne do 1. popoldne.

**OGLASAJTE
V "ENAKOPRAVNOSTI"**

COLLINWOOD

Priporoča svoje kra-
sne in prostorne dvo-
rane društvom za seje,
za veselice, igre in raz-
ne druge prireditve. Ce-
njenemu občinstvu jih
priporočamo ob priliki
ženitovanj, botrij, za-
za shode, ker so dvorane
tako prireditve. Slovenski
rejeno kegljišče, katerega
na poset, Slovenski Dom
išče vsega društvenega in
i Dom naj bo kakor dru-
naovali in delovali v les-
edek naše collinwoodske

**Veliko božično potovanje
v Jugoslavijo**

na dva vijaka
Z ekspresnim parnikom

GEORGE WASHINGTON

ODPLOVE DNE 28. NOVEMBRA NARAYANOST V BREMEN

Potuje v domovino s svojimi znanci s posebnimi vlaki do glavnih mest
Vsa postrežba glede priljage in posov.

Vsi naši potniki potujejo v kabinah po 2, 4 in 6 skupaj.

NAJNIZJE CENE **NABOLJŠA POSTREŽBA**

Potuje varno in brezskrbno.

Pišite za natančne podatke in za krasno knjigo o potovanju k
glede kretanja parnikov na

International Travel Bureau, Inc.,

136 E. 42nd St. New York, N. Y.

(Preko ceste od Grand Central kolodvora.)

189 EAST 152nd STREET COLLINWOOD

Izdeluje vsakovrstne slike: poročne, družinske in otroške slike po najnovejši modi in po nizkih cenah. Za \$4.00 en deuce slik in po vrhu vam na redim še eno veliko sliko zastoj. Predelujem tudi z malih slik na valike. Odprto vsak dan in tudi ob nedeljah. — Se priporočam cenjenemu občinstvu. Držite se domačega podjetja.

VSE DELO JE GARANTIRANO!

JE LAST SLOV. DELAVCEV, KATERI SO GA PRI-
CELI IZDAJATI ZA NAPREDEK SLOV. NASELBI-
NE V CLEVELANDU IN DRUGOD.

"ENAKOPRAVNOST" bo v sporih med delom in kapitalom; vedno na strani delavstva. Ne bo se vas izdalo, kot to napravijo listi, katere lastujejo privatniki. Naš napredek je v vašo korist, zato je potrebno, da podpiramo eden drugega.

Ameriško -- Jug.
Tiskovna Družba
Princeton 551. 6418 St. Clair Ave.

Sezite poknjigi

Razkrinkani Habsburžani

Cena knjige je samo 60c

kar zapodil svojega zvestega
konja, naj še tako oslabi, in obe-
da mu bo dajal vsak dan do
svoje smrti po tri merice ov-
sa. Ali ker se mu je mudilo ko-
leni in otrokom — ni Usedom
nam pazil na konja, leni sluga pa
je vodil izmučenega konja cko-
kot treba, da se polagoma o-
sladi, ter ga je prehitro napojil
murno vodo. Od tega časa je za-
šel Ujemivter hirati in ginititi,
kabel je na negah in nazadnje o-
mel. Trgovcu ga je bilo zelo
in pol leta je trdno držal svo-
je ljububo: Slepi konj je stal kot
prej v konjušnici. In vsak dan
mu dajali po tri merice ovsa.
Usedom pa si je kupil drugega
konja za ježo, ali čez pol leta se
mu zadi preveč dajati slepemu
konju, ki ni za nobeno rabo, pa
tri merice ovsa, in odredi, da se
mu dasta le dve. Mine pol leta,
slepi konj je bil še mlad, in go-
voru treba še dolgo hraniti; za-
to Usedom dajati samo po eno me-
rico. Slednjit se tudi to zad-
preveč odveč in da Ujemivter
prejati ter ga nažene iz hleva
da ne bi zastonj zavzemal pre-
več v konjušnici. Slepega ko-
nja zapode sluge s policami z d-

Clevelandske novice.

Amerika mora delovati za trajen mir. "Če bi pričel jaz danes vojno, v kateri bi bilo žrtvovanih 10.000.000 človeških življenj, bi ne bil po današnjih postah vah kriv nikakega zločina," tako se je izjavil v ponedeljek Col. Raymond Robins iz Chicago na javnem shodu dijakov in učiteljev štirih clevelandskih višjih šol v Western Reserve univerzi. "Toda če se človeška družba organizira proti vojni, bo kmalu tam, kjer so danes kralji in diplomate — med staro šaro", je nadaljeval. "Mednarodno sodišče s polno močjo, bi osvojilo civilizacijo pred suženjstvom meča ter razsvetlila pot v novo dobo. Če se definira vojno kot zločin v mednarodnem sestavu postav, mora biti Amerika prva za tako sodišče." Se ena vojna bi pomenila po njegovem mnenju konec civilizacije. Robins je član odbora proti vojni. Povedal je, da se organizirajo slične organizacije širom Evrope, kajti civilizacija ne more prestatiti še ene vojne, ki bi pomenila za človeštvo konec blagostanja, za katerega u postavitev je vzelo na tisoče in tisoče let. Pravi, da je bila zadnja vojna le majhna primera s prihodnjo, ki bi prišla. Poleg tega pa je opomnil, da Amerikanci itak nismo okusili zadnje niti od daleč. Edina pot do trajnega mira je, da se jo proglasi širom sveta za zločin.

108 žrtev prometa. Od prvega januarja letošnjega leta pa do danes je zahteval cestni promet mesta Clevelanda 108 žrtev. Zadnja žrtev je bila 6letna Agnes Zaucha, 6018 Butler Ave., ki je bila ubita od neznanega avtomobilista v nedeljo zvečer.

Družini Anton Zele, stanujoča na stop 127, Nottingham, je umrla hčerka Lilika v starosti 7 let. Bolna je bila en teden. Naše sožalje!

Staršem Jos. Zupančič, 7112 Lockyear Ave. je umrl sedemletni sinček Franki. Pogreb se je vršil danes. Naše sožalje!

Miss Agnes Ziska, pomožna nadzornica Lafayette šole, je dobila ponudbo, da bi učila prihodnje poletje na Horace Mann School, ki je kolegij za učitelje na Columbia univerzi.

Mladinsko sodišče drži tri mlade fante, katere je dobila policija pri krađnji in razpečevanju nakradenega blaga. Eden izmed fantov je star 16 let, dva sta pa po 12 let. Mlajša dva so dobili policaji ravno, ko sta okradla stanovanje Mike Sziijarto, 2992 E. 123 St. Starejši fant pa je obdolžen, da je kupoval ukradeno blago. Pri sebi je imel revolver ko se ga je prijel.

Zdravstveni department je odposlal opomin na 73 gospodarjev, da morajo držati svoje apartment hiše gorke, sicer se jih bo prosekutiralo. Kar se tiče kakovosti vode in mleka, so pokazale preiskave tekom zadnjega meseca povoljne rezultate. Izmed 592 preiskanih vzorcev mleka se jih je do bilo le 6 slabe kakovosti.

Ustrelila moža. Mrs Anna Doherty 3734 Payne Ave. je v spopadu s svojim možem, kateri pravi, da jo je udaril, ustrelila nanj ter ga smrtno ranila. Ona je stara 37, on pa 41 let. Doherty se nahaja sedaj v Charity

bolnišnici z rano v trebuhu, on pa je v zaporu.

Nezgoda. Včeraj je povozil neki avtomobilist na Addison rd. in St. Clair Ave. 6letno Elsie Verhovec. iz 1018 E. 63 St. Deklica je bila precej potolčena prepljana domov. Voznika se dolži brezbrizne važnje. Tekom dneva je bilo povozenih širom mesta osem drugih oseb.

Pevci in pevke! Nocoj ima pevski zbor "Zarja" svojo prvo pevsko vajo po koncertu. Pripravljali se bo pričel za svoj prihodnji spomladanski koncert. Vabljeni ste vsi, ki imate posluš in veselje do petja, da pridete nocoj ob pol osmih v Slov. Nar. Dom tr se pridružite našim vrlim pevcem in pevkom.

JEZERSKI PARNIK SE JE POTOPIL.

Milwaukee, Wis., 13. nov. — Danes popoldne se je potopil kakih 8 milj od tu na jezeru Michigan tovorni parnik, na krovu katerega se je nahajalo za pol milijona vrednosti. Potopitev so povzročili štiri luknje, ki jih je dobil parnik v razburkanem jezeru. Moštvo se je vse rešilo.

NAŠI ZASTOPNIKI

Potovalna zastopnika, Michael Krainz in Tony Ogrich. Krajevni zastopniki za državo Ohio.

Za Cleveland: John Renko. Za Collinwood, Nottingham, Euclid in Noble. O.: Anton Jankovič. Box 45, Rayland, O. Lands, Pa.

Za West Side: Andy Kljun. — Za Newburg: Vincent Bubnič. — Za Nottingham, Euclid, Nobel: Vincent Koller. Gaspar Logar, Niles, O. Jos. Sankar, West Park, O. Laurich Silvester, Barberton, O. Frank Česnik, Warrensville, O. Tony Ogrin, Conneaut, O. Louis Koželj, Lansing, O. Joe Hribnik, Glencoe, O. Košir Frank, Akron, O. Vincent Jereb, Kenmore, O. Math Leskovec, 35 Smithsonian St., Girard, O. Max Kragelj, 1819 E. 33rd St., Lorain, O. Thos. Mrcina, Box 16, Power Point, O.

Paul Ilovar, Box 275, Blaine, O. Valentin Verhovec, R.F.D. 2, Za Pennsylvanijo: Gnus Math., R. 1, Box 310, McClellandtown, Pa.

Joe Merše, Box 248, Meadow Mike Pavšek, RFD, 3, Irvin, Pa. Louis Hribar, Bessemer, Pa. Andrew Vidrich, Johnstown, Pa. Rudolf Gorjup, Moon Run, Pa. Anton Sincič, Farrell, Pa. Georg Plesničar, Onnalinda, Pa. Frank Hayny, Whitney, Pa. Louis Tolar, Imperial, Pa. Anton Jerich, Lloydell, Pa. John Branstetter, Yukon, Pa. Paul Weis, Casselman, Pa. John Turk, Claridge, Pa. Frank Baznik, St. Mary, Pa. Anton Kovačič, Irvin, Pa.

Za bolezn in bolečine

PAIN-EXPELLER

"Vorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr."

Prijatelj v Potrebi

Martin Koroshetz, Johnstown, Pa.

Vincent Jerševar, North Bessemer, Pa. Mike Jerina, West Newton, Pa. Bavdek Frank, Dunlo, Pa.

Mišmaš Joe, Pleasant Unity, Pa. Zupančič Tony, Martin, Pa. Kovačič Anton, Export, Pa. Thomas Oblak, Manor, Pa. Jos. Cvelbar, Sharon, Pa.

Louis Lindich, 616 May St. Waukegan, Ill.

Jakob Mihevec, Box 28, Vandling, Pa.

Math Kos, Box 227, Cuddv, Pa. Martin Spollar, Box 111, Chesnut Ridge, Pa.

Jakob Skok, Box 63, James City, Pa.

Anton Zornik, Herminie, Pa.

Druge države:

Sterk Frank, Ringo, Kan. Debeljak John, Aurora, Minn.

Krall Joseph, Pueblo, Colo.

John Virant, Salida, Colo.

Blatnik Frank, Walsenburg Colo. Otto Majerle, Eveleth, Minn.

Louis Vesel, Gilbert, Minn.

Herman Perehlin, Little Falls, N. Y.

L. Skube, 28 Broadway St., Go vanda, N. Y.

Math Lipovšek, Blanford, Ind.

Joseph Lustek, Purglove, W.Va. Thomas Reven, Volby Grove, W. Va.

Frank Novak, Dodson, Md. Jakob Predikaka, Stanton, Ill.

Frank Francelli, Brooks, W. Va. Frank Strmšek, Detroit, Mich.

Frank Polanc, Box 108, Pierce, W. Va.

Tomaž Čadež, Rock Springs, Wyoming.

Butala Joe, 607 North Water St., Shelbogan, Wis.

Frank Zaniker, Box 336, Oregon City, Ore.

David Šušteršič, Box 624, Palisades, Colo.

Vabilo na

Zabavni Večer

katerega priredi

DR. "DELAVEC" št. 444 S. N. P. J.

V SOBOTO, 18. NOVEMBRA 1922.

Za obilno vdeležbo vabi odbor.

Zabava se vrši v Slov. Nar. Domu.

VABILO K

Zabavnemu večeru

KATEREGA PRIREDIJO

Združeni Slovenci iz West Side

v dvorani na 3241 W. 50th St.

V SOBOTO, DNE 18. NOV. 1922.

Zabava se prične ob 7. uri zvečer in bo trajala do jutra.

Uljudno vabimo vse rojake in rojakinje iz Clevelanda in okolice da se vdeležijo te krasne zabave. Igral bo izvrsten orkester pod vodstvom Viktor Lisjaka.

Imeli bomo dovolj časa, da se prijetno zavrtimo. Pripravljeno bo dovolj zabave za stare in mlade, tako, da ne bo nikomur žal, ki se vdeleži. Na razpologo bo dovolj jedil in pijače.

Torej na svidenje 18. novembra!

ULJUDNO VABI ODBOR.

ZA ZABAVO IN POUK

— čitajte —

"V močvirju velemesta"

Roman iz življenja priseljenke v Ameriki

CENA 50c.

Naročite pri

Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba

6418 ST. CLAIR AVE.

BOLGARSKI KRVNI ČAJ.

Na milijone ljudi rabi ta čaj proti prehladu; vzamejo ga vročega predno gredo k počitku. Olajša zabasnost, oslabel želodec in ledvice in pomaga zboljšati kri. Vprašajte vašega lekarnarja, ali ga naročite po pošti i veliko škatljo \$1.25, ali tri za \$3.15 ali 6 za \$5.25. Naslovite Marvel Products Co., 433 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

ISČE SE — dekleta za delo v uradu. Znati mora slovensko in angleško. Zglasite se pri Dr. Winifrey, 2048 Ontario. (265)

MODERNA HIŠA za dve družine, ravnokar dogotovljena; \$8,500. — Takoj \$1,000, ostalo kot rent. J. Good, 9616 Nelson Ave. (x)

Matt Jamnik, 525 W. 2nd St., Leadville, Colo.

John Ponikvar, 3309 — 4th Ave. Great Falls, Mont.

John Drzich, 2955 N. Robey St., Chicago, Ill.

Petrich John, Box 238, Aurora, Minn.

John Jackson, Box 162, Mullan, Idaho.

Vsi gornji zastopniki so upravičeni nabirati nove naročnike in pobirati zaostalo naročnino za dnevnik "Enakopravnost". Rojkom po naselbinah jih toplo priporočamo in želimo, ko vas obiščejo, da se boste gotovo naročili ali pa plačali zaostalo naročnino. Naselbine kjer še nimamo zastopnikov in bi kdo želel prevzeti zastopstvo za naš list, naj piše na spodnji naslov in mi mu bomo poslali potrebne listine ter druge podatke.

Uprava "Enakopravnosti" 6418 St. Clair Ave.,

Mesečne bolečine, nevralgične, sciatične in revmatične bolečine, glavobol, boleči hrbet in vse druge nadloge se hitro odpravijo z

Dr. Miles' Anti-Pain Pills

Ne vsebujejo nobenih nevarnih snovi. Zakaj jih ne poskusite?

Ask your druggist

NO. 1111 PRICE \$1.00

Circlet je boljši kot navaden modrc. Sa mo nataknete si ga preko glave, zapnete ob pasu in pod pasduho pa se vas lepo prime. — Če ga vaš trgovec nima, pošljite nam vaše ime in naslov in \$1. Poslali vam bomo Circlet.

Size 34 to 48. Nemo Hygienic-Fashion Institute 120 East 16th St., New York, Dep't M.

MALI OGLASI

PEČ ZA GORKOTO.

Proda se peč na plin za gorkoto. Vprašajte na 6402 Orton Ct. (266)

ISČE SE DEKLE za splošna hišna opravila pri majhni družini. Dobra plača. Zglasite se pri D. Cohen, 10118 Adams Ave. ali pokličite po telefonu Eddy 7708-R. (264)

DEKLE

dobi stalno službo za hišna opravila. Vprašati je na 5427 Homer Ave. (265)

ŽENSKA se sprejme takoj za splošna hišna dela, pri mali družini. Naslov se izve v uradu listina. (266)

PRIPRAVNA in čista ženska dobi delo po nekaj ur na dan od devetih popoldne do treh ali štirih popoldne za opravljanje hišnih del. Zglasiti se je na 6424 St. Clair Ave. (264)

POZOR!

Iščem stanovanje dve sobe in sicer kuhinjo in sobo s posebnim uhom. Kdor ima kaj enakega naj naznani v uradu Enakopravnosti. (264)

STANOVANJE 5 sob, elektrika in kopališče, podstreha in klet, se odda mirni družini. Vprašajte na 1169 E. 72 St., vogal Donald Ave. (264)

SLOVENSKO DEKLE dobi delo za pomoč v kuhinji. Oglasi naj se na 6034 St. Clair Ave. (264)

IZGUBIL se je majhen pes z ličenčno številko 9544. Je bel in ima svitlo rujava ušesa. Kdor ga pripelje nazaj, dobi lepo nagrado. John Peček, 5332 Homer Ave. (264)

SOBA SE ODDA ENEMU FANTU S HRANO ALI BREZ; 1010 E. 63. St. (264)

JAZ spodaj podpisani izjavljam, da nisem plačnik za eventualne dolge moje žene, Katie Jelovšek. (264) Gašper Jelovšek

SLOVENSKI SOKOL V CLEVELAND, OHIO.

Starosta, John Pollock Podstarosta, John Marn Tajnik, Frank Hudovernik, 1064 E. 62nd St.

Blagajnik, Frank Jerich Nadzorniki, Karol Rogelj, Frank Šober in John Marinček.

Načelnik, Marijan Živkovich Učitelj za mladino, Frank Krašovec.

Seje se vrše vsak drugi petek v mesecu ob 8. uri zvečer v Slov. Nar. Domu soba št. 3.

SUPERIOR HOME SUPPLY SODI — STEKLENICE Za

DOBRO PIVO

je potreba naš SLAD IN HMELJ. Uspeh vselej zajamčen

Dobi se pri:

Frank Oglar

6401 Superior Ave. 106th St. Clair Market House 8704 Buckeye Rd.

Anto Dolgan

15617 Waterloo Rd. in pri

Frank Kunstelj

6117 St. Clair Ave.

PRODA SE

dobro urejena cash grocerija in mesnica na Waterloo Rd., na zelo dobrem prostoru. Najemina zelo nizka; ugodna prilika za Slovenca. Proda se radi bolezn. Rojaki, katere zanima te vrste trgovina, ne zamudite priike in pridite pogledati. Naslov se izve v uradu tega lista. (268)

SLOVENSKA POPRAVLJALNICA AVTOMOBILJ

Mi varimo in popravljamo vse vrste avtomobilov in motornih vozil. Zaloge olja, gasolina, gumijevih obročev in drugih potrebin. Ako rabite pomoči, pokličite nas po telefonu PRINCETON 1372.

Odprto tudi ob nedeljah ELYRIA AUTO REPAIR & WELDING 6512 St. Clair Ave.

MI KUPIMO, PRODAJAMO, ZAMENJAMO VASE POSESTVO.

Sladščičarna naproday

Trgovina je v najlepši okolici slovenske naselbine v Collinwoodu. Poleg je tudi moderno stanovanje s 5. sobami. Najemina zelo poceni. Vprašajte pri Collinwood Realty Co

15813 WATERLOO RD. J. KRALL & D. STARKICH. Imamo tudi več drugih posestev naproday.

Pomagaj si sam

do dobre, hladilne pijače v gorkih dneh, pa ti ne bo treba točiti, da je vedno slabše na svetlu. Treba ni drugega kot kupiti najboljši!

hmelj

brez katerega ne dobiš zadostnega okusa. Nadalje: najboljši

malt

katero obije dobiš garantirano čisto in najboljšo vrsto pri trdkih

Pilsener Home Supply

(LOUIS KNAUS, lastnik) 3916 St. Clair Ave. Cleveland, O. CENTRAL 4684-K

Slovenska Banka Zakrajšek & Česark

70 — 9th Ave., New York City pošilja denar v štiri kraj hitro zanesljivo in po nizkih cenah prodaja vozne listke za vse važne prekomorske linije, in opravlja vse druge posle, ki so v zvezi s starim krajem. Postrežba točna in solidna.

Randolph 2529-J. Central 2373-W.

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE

zahtevajte novi cenik Slovenske PLOŠČE preje \$1.00 sedaj 75c

VELIKA ZALOGA UR IN ZLATNINE

Wm. Sitter

5805 St. Clair Avenue Cleveland, O.

Naročajte dnevnik ENAKOPRAVNOST

DO YOU KNOW WHY --- Graduation Day Love Doesn't Last Very Long?

Drawn for this paper By Fisher

INTERNATIONAL CARTOON Oct. 69